

رابطه بین مهارت‌های ارتباطی با کیفیت تدریس اساتید دانشگاه از دیدگاه دانشجویان علوم پزشکی

عفت یزدانی^۱، محبوبه سلیمان پورعمران^{۲*}^۱ کارشناس ارشد، گروه مدیریت آموزشی، واحد بجنورد، دانشگاه آزاد اسلامی، بجنورد، ایران^۲ استادیار، گروه مدیریت آموزشی، واحد بجنورد، دانشگاه آزاد اسلامی، بجنورد، ایران

* نویسنده مسئول: محبوبه سلیمان پورعمران، استادیار، گروه مدیریت آموزشی، واحد بجنورد، دانشگاه آزاد اسلامی، بجنورد، ایران. ایمیل: m.pouomran@gmail.com

DOI: 10.29252/nkjmd-090412

چکیده

مقدمه: با توجه به اهمیت برقراری ارتباط در مدیریت اثربخش کلاس درس، پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین مهارت‌های ارتباطی اساتید دانشگاه با کیفیت تدریس آنان از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اجرا گردید. روش کار: پژوهش حاضر توصیفی-پیمایشی می‌باشد که با ابزار پرسشنامه و با روش همبستگی انجام شد. جامعه آماری کلیه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۵ به تعداد ۱۲۸۰ بودند که مطابق کوکران ۳۷۰ نفر به شیوه تصادفی طبقه‌ای نسبتی انتخاب شدند. ابزار پژوهش پرسشنامه مهارت‌های ارتباطی بارتون جی. ای (۱۹۹۰) و کیفیت تدریس سراج (۲۰۰۳) بود که روایی محتوایی آن تأیید و پایایی آنها با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۵۹ و ۰/۹۱۲ محاسبه گردید. داده‌های تحقیق با همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه توسط نرم افزار SPSS ۲۰ تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان دادند که رگرسیون پیش بینی کیفیت تدریس با توجه به مؤلفه‌های مهارت‌های ارتباطی معنی دار است ($F=321/16, P < 0/000$). متغیر مهارت‌های ارتباطی در زمینه مؤلفه بازخورد با ضریب بتای استاندارد ۰/۳۰۹ می‌تواند به طور مثبت و معنی داری کیفیت تدریس را پیش بینی کند. مقدار R^2 نشان می‌دهد ۰/۱۵۲ از واریانس کیفیت تدریس قابل تبیین است. مهارت کلامی و مهارت بازخورد با مقادیر همبستگی به ترتیب ۰/۴۵۱، ۰/۳۱۲ بازخورد بیشترین تأثیر را بر کیفیت تدریس و خودافشایی با ۰/۱۷۷ رابطه معکوس دارد.

نتیجه گیری: اساتید با تقویت مهارت‌های کلامی و بازخورد می‌توانند کیفیت تدریس خود را ترقی بخشند. مهارت‌های ارتباطی بویژه بازخورد، عامل مهمی در افزایش اثربخشی تدریس محسوب می‌شود.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۰۳/۲۳

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۰۶/۱۳

واژگان کلیدی:

مهارت‌های ارتباطی

کیفیت تدریس

مدیریت کلاس درس

اساتید دانشگاه

مقدمه

به نقش مهم گروه پزشکی و به عنوان اعضای مؤثر در ارائه خدمات اجتماعی و تاکید بر آموزش این افراد، لزوم وجود نظام منظم علمی و حرفه‌ای غیر قابل انکار است. یکی از موثرترین مؤلفه‌های نظام آموزشی عالی را اعضای هیئت علمی و اساتید دانشگاه تشکیل می‌دهد و عملکرد و سلوک حرفه‌ای آنان بیش از هر چیز در روش‌های تدریسشان متجلی خواهد شد [۶]. تدریس شامل مجموعه مهارت‌های ارتباطی قبل، ضمن و پس از فرایند تدریس است. از مهم‌ترین مهارت‌های ارتباطی می‌توان به کلامی، شنود و بازخورد و خود افشایی اشاره نمود [۷]. اهمیت مهارت‌های ارتباطی در فرایند آموزش و حساسیت مسأله آموزش در محیط دانشگاه، این ضرورت را بوجود می‌آورد که این امر بیشتر مورد توجه قرار گیرد [۴]. از اینرو نباید هر فردی را با هر ویژگی به تدریس وادار نمود. طبق نظر رابینز بین ارتباطات اثربخش و بازدهی رابطه‌ای مستقیم و مثبت وجود دارد [۸]. در فرایند تدریس، تنها تجارب و

ارتباطات یکی از مهمترین ابزار توسعه و تعالی جامعه انسانی [۱] و شامل درک نقطه نظرهای طرف مقابل و تفهیم نقطه نظرهای خویش می‌باشد [۲]. دانشمندان علوم اجتماعی، ارتباط را به معنای تعامل اجتماعی به کار برده‌اند و آن را منشاء فرهنگ و عامل ارتقای انسانی قلمداد می‌کنند [۳]. مهارت‌های ارتباطی فرآیندی است که افراد در طی آن، اطلاعات، افکار و احساسهای خود را از طریق مبادله پیامهای کلامی و غیر کلامی با یکدیگر در میان می‌گذارند. حدود هفتاد درصد از زمان بیداری بزرگسالان با ارتباط با دیگران سپری می‌شود [۴]. یونسکو سه کارکرد اصلی دانشگاه‌ها را تولید، انتقال و نشر دانش بیان می‌کند. در دانشگاه‌های علوم پزشکی به لحاظ ماهیت رشته‌های این دانشگاه، امر تدریس از اهمیت خاصی برخوردار می‌باشد. یکی از ویژگیهای آموزش علوم پزشکی لزوم یادگیری تعداد زیادی از مهارت‌های علمی و ارتباطی در کنار حیطه‌های دانشی و نظری است [۵]. با توجه

و تشویق برای یادگیری مستقل و بازخورد کافی به دانشجو دارند [۲۴]. بر این اساس، در یک تدریس خوب میان دانشجو و استاد تعامل ایجاد می‌شود، دانشجویان به همکاری با یکدیگر تشویق می‌شوند، یادگیری فعال صورت می‌گیرد، بازخوردهای فوری ارائه می‌شود، برزمان انجام دادن تکلیف تاکید می‌شود، انتظارات سطح بالا به وجود می‌آید و بر گسترش تواناییها و شیوه‌های یادگیری توجه می‌شود [۲۵]. این در حالیست که اکثریت اساتید، آموزش عمیق در زمینه مهارت‌های برقراری ارتباط و روش‌های تدریس پیشرفته نگذرانده‌اند و آمادگی کمی برای مسئولیت آموزشی دارند. لذا باید مشخص شود که اساتید در کدام یک از بعدهای مهارت‌های ارتباطی ناموفق بوده‌اند. از اینرو ضرورت توجه به کیفیت تدریس در دانشگاه‌ها بویژه کلاس‌های درس رشته‌های علوم پزشکی به دلیل حساسیت‌های خاص دانشها، مهارت‌ها و ارزش‌هایی که تدریس می‌شود، توجه ویژه می‌طلبد [۲۶]. در این راستا پژوهش حاضر درصدد که به این سؤال پاسخ دهد آیا بین مهارت‌های ارتباطی اساتید با کیفیت تدریس آنان از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی رابطه وجود دارد؟

روش کار

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر ماهیت، توصیفی از نوع مقطعی می‌باشد که به صورت پیمایشی و با ابزار پرسشنامه و با روش همبستگی انجام شده است. جامعه مورد مطالعه شامل کلیه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ که تعداد آنها برابر با ۱۲۸۰ نفر می‌باشد. بر اساس فرمول کوکران ۳۷۰ نفر به عنوان نمونه آماری تعیین شده که به صورت تصادفی طبقه‌ای نسبتی انتخاب گردیدند. در این نمونه‌گیری هر مقطع تحصیلی به عنوان یک طبقه در نظر گرفته شد و سپس نسبت هر طبقه به جامعه محاسبه شد و نسبت بدست آمده در حجم نمونه ضرب شد و با ریزش ۲۰٪ جامعه آماری تعیین گردید. گردآوری داده‌ها در این پژوهش به دو طریق بررسی و مرور پیشین‌ها و مبانی نظری و میدانی انجام شد. در این پژوهش از دو پرسشنامه جهت جمع‌آوری اطلاعات استفاده شده است. الف- پرسشنامه مهارت‌های ارتباطی بارتون. ای. جی (۱۹۹۰) دارای پاسخ‌های ۵ گزینه‌ای با طیف لیکرت (کاملاً مخالفم، تا حدودی مخالفم، مطمئن نیستم، تا حدی موافقم، کاملاً موافقم) بوده و ارزش هر یک از آنها به ترتیب (۵-۴-۳-۲-۱) می‌باشد. این پرسشنامه، از ۴ مؤلفه اصلی تشکیل شده است که هر کدام از مؤلفه‌ها دارای گویه‌هایی می‌باشد که این مؤلفه‌ها عبارتند از: ۱- مهارت کلامی ۱۷-۱۵-۱۲-۷-۴-۳، ۲- مهارت غیرکلامی ۱۸-۱۴-۱۰-۸-۶-۲، ۳- مهارت بازخورد ۱۶-۱۳-۱۱-۹-۵-۱، ۴- مهارت خودافشایی ۲۳-۲۲-۲۱-۲۰-۱۹. ب- پرسشنامه کیفیت تدریس سراج (۲۰۰۳) پرسشنامه استاندارد ۳۸ گویه ای در ۸ بعد (تسلط بر محتوا، تدوین طرح درس، مهارت‌های تدریس، مدیریت کلاس درس، راهنمایی و مشاوره، ارزیابی عملکرد، مهارت‌های ارتباطی استاد با دانشجو، رعایت مسائل اخلاقی در آموزش و تدریس) استفاده شده است و سؤالات مربوط به هر بعد در جدول ۱ مشخص شده است که دارای پاسخ‌های ۵ گزینه‌ای با طیف لیکرت (خیلی کم، کم، متوسط، زیاد، خیلی زیاد) بوده و ارزش هر یک از آنها به ترتیب (۵-۴-۳-۲-۱) می‌باشد.

دیدگاه‌های علمی معلم نیست که مؤثر واقع می‌شود بلکه درواقع یادگیری در سایه ارتباط مؤثر معلم با فراگیر صورت خواهد گرفت [۹]. عمده‌ترین عواملی که عملکرد استاد را تحت تأثیر قرار می‌دهد عبارتند از: ۱- مهارت تدریس و تسلط بر درس، ۲- نظم و انضباط، ۳- انعطاف پذیری و انطباق با محیط. نتایج مطالعات نشان می‌دهد که تعامل استاد- دانشجو تأثیر بسزایی در افزایش اعتماد به نفس تحصیلی، انگیزه و پیشرفت دانشجو دارد و ارتباط استاد- دانشجو در پیش بینی عملکرد اجتماعی-هیجانی دانشجو، حتی بیش از عملکرد تحصیلی وی مؤثر است. باقیانی مقدم و همکاران (۱۳۹۱) برگزاری دوره‌های آموزشی جهت ارتقاء مهارت‌های ارتباطی را ضروری می‌دانند [۱۰]. از نظر عبدالله زاده رافی (۱۳۹۱) رابطه معناداری بین نظریه ذهن سطح دوم و اجتماعی شدن وجود دارد [۱۱]. محمودی و همکاران (۱۳۸۶) دریافتند بین افزایش مهارت‌های ارتباطی و افزایش رضایت شغلی پرستاران، ارتباطی معنی دار وجود دارد [۱۲]. نظری و همکاران (۱۳۹۱) دریافتند بین مهارت‌های ارتباطی، ارتباطات بین فردی با بالا دستان و زیر دستان و اثر بخشی سازمانی مدیران ورزشی ارتباطی معنادار وجود دارد [۱۳]. عرضه و سیدعامری (۱۳۹۱) بیان می‌دارند که بین مهارت‌های ارتباطی مدیران و مدیریت دانش رابطه معنی دار مثبتی وجود دارد [۱۴]. زارعی متین و یوسف زاده (۱۳۹۰) نشان دادند بین شاخص‌های مهارت ارتباطی مدیران و رضایت شغلی کارکنان رابطه وجود دارد [۱۵]. نصیری پور و همکاران (۱۳۹۰) به این نتیجه رسیدند که بین مهارت‌های ارتباطی و کیفیت خدمات بستری همبستگی مثبت و معنی داری وجود دارد. همچنین بهبود مهارت‌های ارتباطی کارکنان بیمارستان‌ها، می‌تواند به افزایش کیفیت خدمات درمانی در این مراکز منجر گردد [۱۶]. دعایی و مرتضوی (۱۳۹۰) بیان می‌دارند که بین ویژگی‌های شخصیتی و مهارت‌های ارتباطی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد [۱۷]. نتایج پژوهش احمدی (۱۳۹۰) حاکی از آن است که آموزش مهارت‌های ارتباطی می‌توان سازگاری اجتماع دانش آموزان را بهبود بخشید [۱۸]. علاقه بند و کمالی (۱۳۹۰) دریافتند بین مهارت‌های ارتباطی و هوش هیجانی رابطه معنادار بالایی وجود دارد [۱۹]. خالقی اصفهانی و اسماعیلی (۱۳۹۰) نشان دادند که رابطه مستقیم و معناداری بین مهارت‌های بین فردی و میزان حمایت اجتماعی مشاهده شده است [۲۰]. سمیاریان (۱۳۹۰) نشان داد که برنامه آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانش آموزان گروه آزمایش کمک کرده است تا کمروبی خود را کاهش دهند [۲۱]. عسگری و همکاران (۱۳۹۰) نشان دادند که بکارگیری مهارت‌های ارتباطی در شش حیطة کلامی، زبان بدن، شنود مؤثر، برقراری ارتباط چشمی، رعایت حریم خصوصی و مشارکت بیمار ارتباط معناداری با رضایت بیمار از پزشک دارد [۲۲]. سلیمی و همکاران (۱۳۹۱) نشان داد بین مهارت‌های ارتباطی با جنسیت ارتباط معناداری وجود دارد [۲۳]. سلطانی عربشاهی و قادری (۲۰۰۱) ویژگی‌های تدریس اثربخش را بر اساس میزان توافق دو گروه دانشجویان و استادان در سه قسمت شامل ویژگی‌های حرفه‌ای، ویژگی‌های فردی و تحریک به یادگیری و مطالعه مستقل تدوین کردند. بر این اساس «معلم اثربخش» کسانی هستند که ویژگی‌هایی شامل داشتن توالی منطقی و نظام دار در تدریس، سازماندهی مناسب در زمان تدریس، خلق مناسب و توانایی ایجاد فضای مطلوب برای تدریس و یادگیری، تحریک

جدول ۱: مؤلفه‌های پرسشنامه کیفیت تدریس

ردیف	مؤلفه	شماره سؤالات	تعداد سؤالات
۱	تسلط بر محتوا	۱-۲-۳-۴	۴
۲	تدوین طرح درس	۵-۶-۷-۸-۹-۱۰	۶
۳	مهارت‌های تدریس	۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶	۶
۴	مدیریت کلاس درس	۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳	۷
۵	راهنمایی و مشاوره	۲۴-۲۵-۲۶	۳
۶	ارزیابی عملکرد	۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱	۵
۷	مهارت‌های ارتباطی استاد با دانشجو	۳۲-۳۳-۳۴	۳
۸	رعایت مسائل اخلاقی در آموزش و تدریس	۳۵-۳۶-۳۷-۳۸	۴

جدول ۲: شاخص‌های توصیفی متغیرهای مهارت ارتباطی کلامی، شنود، بازخورد، خودآشنایی و کیفیت تدریس

متغیر	تعداد	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف معیار
کلامی	۳۷۰	۱۰/۰۰	۷۴/۰۰	۱۹/۶۲۰۶	۳/۸۵۸۵۳
شنود	۳۷۰	۴/۰۰	۲۱/۰۰	۱۵/۵۲۰۳	۲/۴۱۸۲۸
بازخورد	۳۷۰	۱۱/۰۰	۶۰/۰۰	۲۰/۰۰۰۰	۴/۰۵۱۹۷
خودآشنایی	۳۷۰	۶/۰۰	۵۹/۰۰	۱۴/۹۰۵۱	۴/۲۸۳۹۷
مهارت‌های ارتباطی	۳۷۰	۴۷/۰۰	۱۳۸/۰۰	۷۲/۶۲۳۳	۷/۹۹۲۹۹
تسلط بر درس	۳۷۰	۰/۰۰	۵/۰۰	۳/۴۴۲۶	۰/۸۹۳۳۲
تدوین طرح درس	۳۷۰	۰/۰۰	۸/۵۰	۳/۲۵۳۲	۰/۸۳۰۴۱
مهارت‌های تدریس	۳۷۰	۱/۰۰	۱۲/۳۳	۳/۳۲۹۳	۰/۹۶۹۹۹
مدیریت کلاس درس	۳۷۰	۰/۰۰	۷/۸۶	۳/۱۹۲۷	۰/۷۹۹۴۵
راهنمایی و مشاوره	۳۷۰	۰/۰۰	۵/۰۰	۲/۸۶۴۰	۰/۹۶۳۵۶
ارزیابی عملکرد	۳۷۰	۰/۰۰	۵/۰۰	۲/۸۲۷۶	۰/۸۷۴۳۲
مهارت‌های ارتباطی استاد با دانشجو	۳۷۰	۱/۰۰	۵/۰۰	۳/۰۶۴۹	۰/۸۶۰۳۱
رعایت مسائل اخلاقی در آموزش و تدریس	۳۷۰	۱/۰۰	۹/۰۰	۳/۳۱۰۱	۰/۸۷۸۰۳
کیفیت تدریس	۳۷۰	۵۰	۲۰۸	۱۲۱/۲۷	۲۴/۰۴
آماره	کیفیت تدریس	کلامی	شنود	بازخورد	خودآشنایی
آماره کلموگروف اسمیرنوف	۲/۱۲۳	۳/۴۰۲	۲/۴۱۵	۲/۱۲۹	۱/۴۱۲
سطح معنی داری	۰/۱۶۵	۰/۲۰۳	۰/۱۰۶	۰/۰۸۶	۰/۲۱۱

یافته‌ها

بیشترین درصد مربوط به پاسخگویان زن با فراوانی ۱۷۵ نفر (۵۲/۷ درصد) می‌باشد. بیشترین درصد سطح تحصیلات مربوط به ۳۵/۷ درصد با فراوانی ۱۳۲ نفر در سال تحصیلی دوم، بیشترین درصد مربوط گروه سنی به ۲۱-۲۳ سال، با ۵۰ درصد و بعد از آن گروه سنی ۲۴-۲۶ سال، با ۲۹/۲ درصد می‌باشد که بیشترین گروه سنی در این تحقیق ۳۰-۳۲ سال که ۱/۱ درصد و کمترین گروه سنی ۱۸-۲۰ سال با ۱۸/۶ درصد می‌باشند. بیشترین درصد مربوط به رشته پرستاری با فراوانی ۱۱۵ نفر (۳۱/۱ درصد) و بعد از آن مربوط به رشته پزشکی با فراوانی ۷۰ نفر (۱۸/۹ درصد) بوده است. بیشترین درصد مربوط به مقطع کارشناسی با فراوانی ۲۶۶ نفر (۷۱/۹ درصد) و بعد از آن مربوط به دکتری حرفه‌ای با فراوانی ۷۰ نفر (۱۸/۹ درصد) و بیشترین درصد مربوط به پاسخگویان دارای معدل بین ۱۶-۱۸ با فراوانی ۱۸۸ نفر (۵۰/۷ درصد) می‌باشد. شاخص‌های آماری مهارت‌های ارتباطی شرکت کنندگان در پژوهش بررسی شد. نتایج آن در [جدول ۲](#) ارائه شده است.

روایی صوری و محتوایی ابزار توسط اساتید بدست آمد. برای تعیین پایایی ابزار از روش آلفای کرونباخ استفاده شد و برای مهارت‌های ارتباطی ۰/۸۵۹ و کیفیت تدریس ۰/۹۱۲ محاسبه گردید. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از دو شیوه آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است که از آمار توصیفی برای تهیه و تنظیم جداول، نمودار، فراوانی، درصد فراوانی و از آمار استنباطی از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف، آزمون ضریب آلفای کرونباخ، آزمون ضریب همبستگی پیرسون، آنالیز واریانس و تحلیل رگرسیون چندگانه (به شیوه گام به گام) با نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ انجام شد. جهت رعایت اخلاق پژوهشی، موافقت و تمایل شخصی برای شرکت در پژوهش رعایت گردید، پرسشنامه‌ها به صورت بی‌نام پاسخ داده شد و داده‌های حاصل از پرسشنامه‌های پژوهش فقط برای بررسی اهداف و فرضیه‌های پژوهش مورد تحلیل و استفاده قرار گرفته‌اند. پژوهش حاضر در دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۵ اجرا گردید و با در نظر گرفتن احتیاط لازم، می‌توان به دیگر دانشگاه‌های علوم پزشکی تعمیم داد.

معناداری ۰/۰۲۵ بدست آمد از اینرو بین مؤلفه‌های مهارت‌های ارتباطی اساتید و کیفیت تدریس رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد. برای مؤلفه‌های مهارت ارتباطی و کیفیت تدریس تنها بین مهارت کلامی، مهارت بازخورد و مهارت شنود با مقادیر همبستگی به ترتیب ۰/۴۵۱، ۰/۳۱۲ و ۰/۲۲۸ و مقادیر معناداری به ترتیب ۰/۰۰۱، ۰/۰۲۳ و ۰/۰۴۷ رابطه مستقیم و معناداری بدست آمد. یعنی اساتید با تقویت مهارت‌های کلامی و بازخورد می‌توانند کیفیت تدریس خود را ترقی بخشند. برای مهارت خودافشایی و کیفیت تدریس مقدار همبستگی ۰/۱۷۷ و معناداری ۰/۲۱۴ ارتباط معناداری وجود ندارد. در ادامه از روش تحلیل رگرسیون چندمتغیره با استفاده از روش گام به گام (مرحله‌ای) تأثیر هر یک از مهارت‌های ارتباطی بر کیفیت تدریس اساتید آزمون گردید مقدار همبستگی چند متغیری بین مؤلفه‌های مهارت‌های ارتباطی بر کیفیت تدریس اساتید در آمده است همانگونه که در جدول ملاحظه می‌گردد میزان همبستگی بین مهارت‌های ارتباطی بر کیفیت تدریس اساتید، ۰/۲۰۱ بدست آمد. در مرحله بعدی جهت بررسی معناداری بین متغیر بین مهارت‌های ارتباطی بر کیفیت تدریس اساتید از روش آنالیز واریانس استفاده گردید که مقدار سطح معناداری نشان داد (۰/۰۰۰). بین متغیر و مؤلفه‌های نامبرده رابطه معناداری وجود دارد.

ابتدا جهت آزمون فرض نرمال بودن داده‌ها از آزمون کولموگروف - اسمیرنوف استفاده گردید. با توجه به اینکه متغیرها از نوع فاصله‌ای - رتبه‌ای می‌باشند و در آزمون کولموگروف - اسمیرنوف (جدول ۲، ۴-۵) مقدار سطح معناداری برای متغیرها بالاتر از ۰/۰۵ محاسبه شد و با توجه به بزرگتر بودن p-value فرض H_0 (نرمال بودن توزیع) رد نمی‌شود؛ بدین جهت توزیع داده‌ها نرمال می‌باشند. از اینرو از آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون گام به گام برای بررسی تأثیر بین متغیرهای تحقیق استفاده گردید.

همان گونه که جدول نشان می‌دهد، بیشترین میانگین و انحراف استاندارد مربوط به کیفیت تدریس مربوط به بعد تسلط بر درس و کمترین میانگین و انحراف استاندارد مربوط به بعد ارزیابی عملکرد می‌باشد. جهت پیش بینی کیفیت تدریس اساتید بر مبنای مؤلفه‌های مهارت‌های ارتباطی اساتید، ابتدایه بررسی همبستگی متغیرها پرداخته شده است و سپس الگوی پیش بینی کیفیت تدریس اساتید بر مبنای مؤلفه‌های مهارت‌های ارتباطی اساتید بر اساس مدل رگرسیون گام به گام بررسی گردید.

با توجه به نتیجه آزمون همبستگی بین مؤلفه‌های مهارت‌های ارتباطی و کیفیت تدریس اساتید (جدول ۳) میزان همبستگی ۰/۳۹۰ و

جدول ۳: شاخص‌های توصیفی مربوط به تعداد، کمینه، بیشینه، میانگین و انحراف استاندارد مربوط به متغیرهای مهارت ارتباطی کلامی، شنود، بازخورد، خودافشایی

متغیر	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف معیار
کلامی	۱۰/۰۰	۷۴/۰۰	۱۹/۶۲۰۶	۳/۸۵۸۵۳
شنود	۴/۰۰	۲۱/۰	۱۵/۵۲۰۳	۲/۴۱۸۲۸
بازخورد	۱۱/۰۰	۶۰/۰۰	۲۰/۰۰۰۰	۴/۰۵۱۹۷
خودافشایی	۶/۰۰	۵۹/۰۰	۱۴/۹۰۵۱	۴/۲۸۳۹۷
مهارت‌های ارتباطی	۴۷/۰۰	۱۳۸/۰۰	۷۲/۶۲۳۳	۷/۹۹۲۲۹
تسلط بر درس	۰/۰۰	۵/۰۰	۳/۴۴۲۶	۰/۸۹۳۳۲
تدوین طرح درس	۰/۰۰	۸/۵۰	۳/۲۵۳۲	۰/۸۳۰۴۱
مهارت‌های تدریس	۱/۰۰	۱۲/۳۳	۳/۳۲۹۳	۰/۹۶۹۹۹
مدیریت کلاس درس	۰/۰۰	۷/۸۶	۳/۱۹۲۷	۰/۷۹۹۴۵
راهنمایی و مشاوره	۰/۰۰	۵/۰۰	۲/۸۶۴۰	۰/۹۶۳۵۶
ارزیابی عملکرد	۰/۰۰	۵/۰۰	۲/۸۲۷۶	۰/۸۷۴۳۲
مهارت‌های ارتباطی استاد با دانشجو	۱/۰۰	۵/۰۰	۳/۰۶۴۹	۰/۸۶۰۳۱
رعایت مسائل اخلاقی در آموزش و تدریس	۱/۰۰	۹/۰۰	۳/۳۱۰۱	۰/۸۷۸۰۳
کیفیت تدریس	۵۰	۲۰۸	۱۲۱/۲۷	۲۴/۰۴

جدول ۴: ماتریس همبستگی بین متغیرهای پیش بین (مهارت‌های ارتباطی) و ملاک (کیفیت تدریس)

فرضیه‌ها	مؤلفه‌ها	ضریب همبستگی	سطح معناداری
اصلی	مهارت‌های ارتباطی اساتید و کیفیت تدریس	۰/۳۹۰	۰/۰۲۵
۱	مهارت کلامی اساتید دانشگاه با کیفیت تدریس	۰/۴۵۱	۰/۰۰۱
۲	مهارت شنود اساتید و کیفیت تدریس	۰/۲۲۸	۰/۰۴۷
۳	مهارت بازخورد اساتید و کیفیت تدریس	۰/۳۱۲	۰/۰۲۳
۴	مهارت خودافشایی اساتید و کیفیت تدریس	۰/۱۷۷	۰/۲۱۴

$R = 0/449$, $R^2 = 0/201$, $R2 = 0/190$ - ضریب تعیین تعدیل یافت، $1/55 =$ دوربین واتسون

جدول ۵: آنالیز واریانس بین متغیر بین مهارت‌های ارتباطی بر کیفیت تدریس اساتید

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	آماره فیشر	سطح معناداری
بین گروهی	۱۹۸۶/۴۳۸	۱	۱۹۸۶/۴۳۸	۱۷/۶۵۰	۰/۰۰۰
درون گروهی	۱۱۲/۵۴۹	۷۰	۷۸۷۸/۴۳۷		
کل	۹۸۶۴/۸۷۵	۷۱			

جدول ۶: ضرایب رگرسیون چندمتغیری مؤلفه‌های مهارت‌های ارتباطی بر کیفیت تدریس اساتید با روش گام به گام

مدل	ضرایب غیراستاندارد		ضرایب استاندارد		سطح معناداری
	B	خطای استاندارد	بتا	مقدار t	
۱					
(ثابت)	۳۵/۱۷۹	۴/۲۰۴		۸/۳۶۸	۰/۰۰۰
مهارت کلامی	۰/۸۱۳	۰/۱۹۴	۰/۴۴۹	۴/۲۰۱	۰/۰۰۰
۲					
مهارت کلامی	۰/۷۸	۰/۲۱	۰/۴۲	۳/۸۱	۰/۰۰۰
مهارت بازخورد	۰/۷۵	۰/۲۳	۰/۳۸	۳/۶۱	۰/۰۰۰
۳					
مهارت کلامی	۰/۷۳	۰/۲۳	۰/۳۹	۳/۵۳	۰/۰۰۰
مهارت بازخورد	۰/۷۱	۰/۲۶	۰/۳۶	۲/۹۸	۰/۰۰۰
مهارت شنود	۰/۶۸	۰/۲۸	۰/۲۹	۲/۶۶	۰/۰۰۰

طبق جدول و روش آنالیز واریانس تک متغیره سطح معناداری ۰/۰۰۰ بدست آمد که با توجه به اینکه این مقدار کمتر از ۰/۰۵ بوده بدین جهت پیش بینی مؤلفه‌های مهارت‌های ارتباطی بر کیفیت تدریس اساتید رابطه معناداری دیده می‌شود. برای بررسی اهمیت نسبی متغیرهای پیش بین در پیش بینی کیفیت تدریس اساتید باید مقادیر ضرایب رگرسیون را مطالعه نمود. نتایج حاصل از محاسبه ضرایب رگرسیون، با استفاده از روش گام به گام، در **جدول ۶** ارائه شده است. ضرایب رگرسیون درج شده در جدول فوق نشان می‌دهد که در بهترین مدل پیش بینی (مدل ۳)، مهارت کلامی ($\beta = 0.39, P = 0.000$)، مهارت بازخورد ($\beta = 0.36, P = 0.000$) و مهارت شنود ($\beta = 0.29, P = 0.000$) قادر به پیش بینی کیفیت تدریس اساتید هستند.

بحث

در پژوهش حاضر به بررسی رابطه بین مهارت‌های ارتباطی با کیفیت تدریس اساتید دانشگاه از دیدگاه دانشجویان علوم پزشکی پرداخته شد. یافته‌ها نشان داد بین مهارت‌های ارتباطی اساتید و کیفیت تدریس آنان از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی رابطه وجود دارد. یعنی با بالا رفتن مهارت‌های ارتباطی، کیفیت تدریس اساتید نیز بیشتر می‌شود. همچنین در بین مهارت‌های ارتباطی اساتید، مهارت کلامی و بازخورد بیشترین ضریب تأثیر را بر کیفیت تدریس و مهارت خودافشایی رابطه معکوس و ضعیف دارد. مؤلفه‌های مهارت ارتباطی و کیفیت تدریس تنها بین مهارت کلامی، مهارت بازخورد و مهارت شنود با مقادیر همبستگی رابطه مستقیم و معناداری بدست آمد. یعنی اساتید با تقویت مهارت‌های کلامی و بازخورد می‌توانند کیفیت تدریس خود را ترقی بخشند. یافته‌های این پژوهش با یافته‌های پژوهش‌های باقیانی مقدم و همکاران (۱۳۹۱) [۲۶] عبدالله زاده رافی (۱۳۹۱) [۱۱]، محمودی و همکاران (۱۳۸۶) [۱۲]، نظری و همکاران (۱۳۹۱) [۱۳]، زارعی متین و یوسف زاده (۱۳۹۰) [۱۵]، نصیری پور و همکاران (۱۳۹۰) [۱۶]،

دعایی و مرتضوی (۱۳۹۰) [۱۷]، احمدی (۱۳۹۰) [۱۸]، علاقه بند و کمالی (۱۳۹۰) [۱۹] خالقی اصفهانی و اسماعیلی (۱۳۹۰) [۲۰]، عسگری و همکاران (۱۳۹۰) [۲۲]، سلیمی فر و همکاران (۱۳۹۱) [۲۳]، همراستا می‌باشد. یافته‌های پژوهش‌های مذکور نیز نشان دهنده همبستگی بین مهارت‌های ارتباطی و اثربخشی و کارایی در حوزه‌های مختلف انسانی بوده است. از دیدگاه دانشجویان، افزایش مهارت کلامی اساتید با افزایش معناداری در عملکرد تدریس آن‌ها توأم شده است و دانشجویان از میان عوامل مختلف ارتباطی اساتید، قدرت بیان و تسلط بر درس اساتید را از مهم‌ترین معیارهای یک استاد خوب دانسته‌اند و با نمره ارزشیابی آنان رابطه دارد [۲۶]. مهارت تأثیر کلامی با مهارت تدریس بالاترین رابطه را دارد و به طبع اساتید دارای مهارت کلامی و بازخورد، توانایی بیشتری در امر تدریس، نسبت به اساتید دیگر دارند. بین مهارت‌های بازخورد اساتید با کیفیت تدریس آنان رابطه وجود دارد. به نظر می‌رسد هر چه اساتید در برخورداری از مهارت بازخورد در وضعیت مناسبی باشند، عملکرد آن‌ها در زمینه تدریس دروس بهتر خواهد بود. چرا که داشتن این مهارت به آن‌ها امکان را می‌دهد که در برقراری ارتباط دو جانبه با دانشجویان بهتر عمل نموده، کم و کاستی‌های خود را درک نموده، سعی در ارائه مطالب بهتر در جهت رفع نیاز آن‌ها نمایند. استفاده از بازخورد با کاهش دادن امکان وجود اختلاف اساسی بین اطلاعات یا نظرات دریافت شده مورد نظر، فراگرد ارتباط را اصلاح می‌کند. معلمان از امتحانات به عنوان بازخورد استفاده می‌کنند بنابراین فراگرد بازخورد دقت ارتباط را افزایش می‌دهد همچنین اینکه اساتید دریابند که دانشجویان درباره رفتارهای آنان چگونه می‌اندیشند و چگونه آن‌ها را ارزیابی می‌کنند، می‌توانند نظرات بازخوردی آنان را با نتایج ارزشیابی شخصی خود سنجیده و در جهت افزایش مهارت‌های ارتباطی خود تلاش کنند [۲۷]. همچنین به نظر می‌رسد هر چه اساتید در برخورداری از مهارت شنود در وضعیت مناسبی باشند، عملکرد آن‌ها در زمینه تدریس دروس بهتر خواهد بود.

آینده آماده نمایند و بواسطه انجام همین وظیفه ویژه‌ای که دانشگاهها برعهده دارند، خواهند توانست در آینده، جامعه‌ای متحول و خلاق ایجاد نمایند به صورتی که در برخورد با تحولات عظیم و پدیده‌های پیچیده جهانی از لحاظ معرفت و دانش عمل و تکنولوژی، استوار و پابرجا بماند. دانشگاه علوم پزشکی باید عوامل مؤثر در کیفیت تدریس را مورد توجه قرار داده، همچنین شرایط لازم جهت آموزش مهارت‌های ارتباطی اساتید را فراهم نمایند. از آنجایی که مهارت ارتباطی به عنوان یک امر وابسته به متغیرهای فردی- اجتماعی شناخته شده است؛ طی بررسی‌های فرضیه‌ای مشخص گردید که این ویژگی در افراد به صورت خودبخودی و یا مکانیکی حاصل نمی‌شود، بلکه نیازمند بکارگیری بسیاری از توانمندی‌های فردی - اجتماعی و محیطی است. برگزاری کلاسها و کارگاههای آموزشی جهت تقویت مهارت‌های کلامی، غیرکلامی و زبان بدن، شنیداری، زبانی، بازخورد، مدیریت کلاس درس، اساتید ضروری می‌نمایند. به کارگیری مهارت‌های ارتباطی می‌تواند به عنوان شاخص اثرگذار در کیفیت تدریس و عملکرد آموزشی اساتید در نظر گرفته شود. از طرفی انگیزه اساتید جهت آشنایی با مهارت خودافشایی در حد تقریباً پایینی است که عوامل مؤثر بر این پدیده که می‌تواند ریشه‌های فرهنگی، اجتماعی و شخصیتی داشته باشد، قابل بررسی می‌باشد. بنابراین پیشنهاد می‌شود که مدرسین آموزش عالی مطابق الگوی پنجره جوهری، تا اندازه‌ای خودافشایی داشته باشند تا دانشجویان بتوانند با آنها احساس صمیمت نموده و موانع ارتباطی کم‌رنگ‌تر شود این امر بویژه در مورد دانشجویان رشته‌های پزشکی بنا به ماهیت رشته و حساسیت‌ها و دشواری‌های آموزشی و روانی که در پی دارد ضروری می‌نماید. وقتی دانشجویان بتوانند راحت‌تر مشکلات خود را با اساتید در میان بگذارند، موجب افزایش کیفیت تدریس و عملکرد آموزشی اساتید خواهد شد. در پایان قابل ذکر است عدم انجام مصاحبه با دانشجویان علاوه بر پرسشنامه جهت جمع آوری دادهها، از محدودیتهای این پژوهش می‌باشد.

نتیجه گیری

نتایج نشان داد که مهارت‌های ارتباطی اساتید با کیفیت تدریس آنان ارتباط نزدیکی دارند و مهارت‌های بازخورد اساتید، عامل مهمی در افزایش اثربخشی تدریس و مدیریت کلاس درس آنان محسوب می‌شود.

سپاسگزاری

پژوهش حاضر در قالب پایان نامه کارشناسی ارشد رشته مدیریت آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بجنورد با کد ۱۸۲۲۱۲۱۲۹۳۱۰۲۲ انجام گرفت. بدین وسیله از معاونت آموزشی و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بجنورد، کمال تشکر و قدردانی را داریم

چرا که داشتن این مهارت به آن‌ها این امکان را می‌دهد که در شنیدن سوالات و خواست‌های دانشجویان بهتر عمل نموده، مطالب مورد نیاز آن‌ها را بیشتر مطرح نمایند. شاید بتوان گفت مشکل‌ترین مهارت ارتباطی گوش کردن می‌باشد زیرا نحوه گوش کردن بر میزان موفقیت اساتید در برقراری ارتباط با دانشجو تأثیر می‌گذارد. از طرفی برای مهارت خودافشایی و کیفیت تدریس مقدار همبستگی ۰/۱۷۷ گویای ارتباط منفی و معنادار است. خودافشایی‌ها، سبب می‌شود دیگران، ما را از لحاظ هیجانی، با ثبات یا ناسازگار بدانند. خودافشایی‌ها، بر میزان خودآگاهی نیز تأثیر می‌گذارد. اساتید با توجه و مطالعه، الگوی پنجره جوهری بایستی تا حدی خودافشایی داشته باشند تا دانشجویان بتوانند با آنها احساس صمیمت کنند و مشکلات خود را با آنها در میان بگذارند که در نتیجه موجب افزایش کیفیت تدریس و عملکرد آموزشی اساتید می‌شود. همچنین بعد مهارت نشود نقش بیشتری نسبت به بعد کلامی با کیفیت تدریس آنان ندارد و میزان تأثیر متغیر «مهارت کلامی» بر «مهارت تدریس» بیش از متغیر دیگر می‌باشد.

بنابراین بین کیفیت تدریس رابطه چندگانه وجود دارد و به این نتیجه می‌رسیم که مهارت‌های ارتباطی اساتید و کیفیت تدریس آنان به یکدیگر وابسته‌اند. آگاه کردن مدرسین نسبت به وجود چنین عامل ارزشمندی و چگونگی استفاده از آن در می‌تواند تأثیر بسزایی در بهبود عملکرد مراکز عالی آموزش کشور داشته باشد. بدین معنا که اساتید در مهارت‌های ارتباطی، کمتر از مهارت خودافشایی و بیشتر از مهارت بازخورد استفاده می‌کنند. یک مدرس جهت برقراری ارتباط مؤثر با دانشجویانش باید قادر باشد مفاهیم ذهنی خود را به علایم و نمادهایی که برای دانشجویانش آشنا و قابل درک باشد تبدیل کند و باید همواره به عکس العمل و واکنش دانشجویانش توجه ویژه داشته باشد و موانع ارتباط را بشناسد لذا آشنایی با این فرایندها و داشتن مهارت‌های ارتباطی را می‌توان لازمه عملکرد مطلوب یک استاد دانشگاه، به خصوص در زمینه تدریس دانست. وجود کانال‌های ارتباطی مناسب و توانایی در گوش دادن به شیوه‌ای مؤثر و بهره گرفتن از کانال‌های بازخورد نمودن نتیجه ارتباطات می‌تواند موجب اثر بخش شدن شبکه ارتباطی گردد. همچنین اگر بین پیام‌گفتاری و غیر گفتاری هماهنگی لازم وجود نداشته باشد، پدیده عدم اطمینان تقویت می‌گردد و رضایت طرفین یا گیرنده پیام کاهش می‌یابد [۸]. یکی از متداول‌ترین روش‌هایی که در بیشتر کشورها و از جمله ایران جهت تعیین معیارهای یک استاد توانمند استفاده می‌شود، نظرخواهی از دانشجویان است که متأثر از طرزعمل، روش کار و مهارت‌های ارتباطی مدرس است [۲۸]. لذا برای یادگیری بعنوان محصول تدریس و آموزش دانشگاه‌های علوم پزشکی، لازم است دانشجویان را از طریق فعالیت‌های متفکرانه، تقویت قدرت استدلال و تفکر منطقی و توانایی حل مساله، بصورت راهبر و خودجوش جهت انجام مسئولیت‌های حرفه‌ای و اقدامات فردی و گروهی در

References

1. Alagheband A. [Public administration]. Tehran: Ravan press; 2003.
2. Kole C. [Golden key communication]. Tehran: Arjomand press; 2010.
3. Sarookhani B. [Sociology, communication]. 1st ed. Tehran: Ettelaat press; 1988.
4. Hossein Chari M, Agha Delavar M. Do people lack communication skills are shy? J Psychol Educ Sci Dev Psychol. 2006;10:123-36.
5. Soleimanzadeh H, artookzadeh M. Reaction of universities and medical education response to ongoing changes in the world and countries in solving social problems in Youth.

- National Seminar on Education in the Department of Medicine; Iran 1994.
6. Zulfikar M, Mehrmohammadi M. evaluate the quality of the teaching faculty of humanities students from universities in Tehran. *Q J Behav.* 2004;11(6):17-28.
  7. Shabani H. Skills education, Teaching Methods and Technology. Tehran: Samt press; 2001.
  8. Robbins E. [Organization theory: structure, design, applications]. 5th ed. Danaeefard MH, editor. Tehran: Seft press; 2002.
  9. Sharifian F, Nasr A, Abedi LA. Determine effective management classes in universities and higher education institutions. *J Educ Psychol.* 2007;8(1):49-68.
  10. Baghianimoghadam M, Momayezi M, Rahim Del T. Communication skills department heads martyr Yazd University of Medical Sciences. *Iranian J Med Educ.* 2012;12(6):448-57.
  11. Abdollah-Zadeh M, Adib-Sereshki N, Pourmohammadreza-Tajrishi M, E B. The Theory of Mind and Socialization, Communication and Living Skills of Students with Intellectual Disability. *Arch Rehabil.* 2012;13(1):33-8.
  12. Mahmoudi Rad M, Arasteh HR, Afghah S, Barati Zadeh F. Effect of Education on self-esteem and social skills, communication and problem solving IQ students. *Q J Rehabil.* 2007;8(2):71-6.
  13. Nazari R, Ehsani M, Ashraf Ganjavian F. The effects of communication skills and interpersonal communication on organizational effectiveness athletic directors Iran and presentation template. *Sports Manage Stud.* 2012;4(16):157-72.
  14. Keivan A, Seyed Ameri M. Knowledge management and communication skills PEO Iran. *Sports Manage Stud.* 2012;4(13):49-64.
  15. Zarei Matin H, Yousef Zadeh S. Communications Manager skill explanation of indicators and their role in job satisfaction. *Trading Strategies Sch Form Behav.* 2011;1(47):441-66.
  16. A.A N, Z.S S, Sabahi Beedgoli M. Correlation between nurses' communication skills and inpatient service quality in the hospitals of Kashan University of Medical Sciences. *J Health Promot Manage.* 2012;1(1):45-54.
  17. Doae H, Mortazavi S. Managerial skills. Mashhad Bayan Hedayat Nour press; 2011.
  18. Ahmadi Mohammed S. The effect of communication skills training on emotional intelligence first city high school students in the academic year 89-90. *First Congress of Social Psychology; Iran 2011.*
  19. Alagheband M, Kamali M. In a paper on the relationship between communication skills and emotional intelligence among high school female students. *Congress of Social Psychology; Tehran, Iran 2011.*
  20. Khaleghi Esfahani F, Esmaili M. The relationship between interpersonal skills and social support among university students, as well as recognition of the relationship between demographic factors, social psychology. *Congress of Social Psychology; Tehran, Iran 2011.*
  21. Smyaryan K. Evaluation of the effect of communication skills training on reducing shyness first grade girl students in Tehran high. *Congress of Social Psychology; Tehran, Iran 2011.*
  22. Asgari Hedayat F, Rezaei Shokri A. The relationship communication between physician and patient satisfaction in outpatient clinics in Al-Zahra hospital in 2011. Tehran, Iran: The first student congress clinical governance and continuous quality improvement; 2011.
  23. Salimi M, Peiman H, J S, Tolouee R, Alizadeh M, Yamani N. Assessment of interpersonal communication skills and related factors among students of Tehran University of Medical Sciences. *J Med Sci.* 2012;12(12):85-90.
  24. Soltani Arabshahi SK, Qaderi A. Develop indicators of effective teaching characteristics of effective teaching teachers and students of Basic Sciences Center University of Medical Sciences and Health Services - Treatment of Iran. *J Med Sci.* 2000;7(22):279-87.
  25. Soltani Arabshahi S, Ajami A, Siabani S. Survey of doctor-patient communication skills learning at Iran and Kermanshah Universities of Medical Sciences: Perceptions of students, interns and faculty members. *Razi J Med Sci.* 2004;11(40):223-9.
  26. Asgari F, Mahjoob Moadab H. Comparing characteristics of an effective teaching from teachers' and students' point of view, Guilan University of Medical Sciences. *Strides Dev Med Educ* 2010;7(1):26-33.
  27. Taherizadeh Z, Salimi GA, Salehizadeh S. Relationship of Teachers Communication Skills with Their Teaching Skills from Students' Viewpoints. *Leadersh Q Educ Manage.* 2011;5(2):95-111.
  28. Amini M, A. N, H. S, Soltanolkotabi MA. Effect of Communication Skills Training on organizational citizenship behavior in nurses. *J Med Sci.* 2012;12(10):796-804.

Research Article

The Relationship between Communication Skills and Quality of Teaching in University Lecturers from the Viewpoint of Medical Students

Effat Yazdani ¹, Mahboubeh Soleimanpouromran ^{2,*}

¹ M.A, Department of Educational Management, Bojnourd Branch, Islamic Azad University, Bojnourd, Iran

² Assistant Professor, Department of Educational Management, Bojnourd Branch, Islamic Azad University, Bojnourd, Iran

* **Corresponding author:** Mahboubeh Soleimanpouromran, Assistant Professor, Department of Educational Management, Bojnourd Branch, Islamic Azad University, Bojnourd, Iran. E-mail: m.pouromran@gmail.com

DOI: [10.29252/nkjmd-090412](https://doi.org/10.29252/nkjmd-090412)

How to Cite this Article:

Yazdani E, Soleimanpouromran M. The Relationship between Communication Skills and Quality of Teaching in University Lecturers from the Viewpoint of Medical Students. JNKUMS. 2018; 9 (4) :82-89
URL: <http://journal.nkums.ac.ir/article-1-1317-fa.html>

Received: 13 Jun 2017

Accepted: 04 Sep 2017

Keywords:

Communication Skills
Quality of Teaching
Classroom Management
University Lecturers

Abstract

Introduction: Due to the important role of communication in effective classroom management, the current study aimed at examining the relationship between communication skills and quality of teaching among the lecturers of North Khorasan University of Medical Sciences from the viewpoint of medical students in 2015.

Methods: The current descriptive correlational study was conducted on a total of 1280 medical students of Northern Khorasan University of Medical Sciences; the sample size was calculated by the Morgan table formula and accordingly, 370 subjects were selected using the stratified random method. Data collection tools were the Barton G.A. communication skills and the Suraj teaching quality questionnaires. The validity of the questionnaires was confirmed and their reliability was also assessed by Cronbach's alpha (the Barton communication skills = 0.859, and the Siraj teaching quality = 0.912). The obtained data were analyzed with SPSS version 20 using Pearson correlation and multivariate regression tests.

Results: The results showed a significant positive relationship between communication skills and quality of teaching in the university lecturers; for instance, by increasing communication skills, the quality of teaching was also increased. The study found a significant direct correlation between verbal and feedback skills- while feedback skills had higher correlation- with quality of teaching. The adverse correlation was also observed between self-presentation and quality of teaching.

Conclusions: There is a significant positive relationship between communication skills and quality of teaching among the university lecturers. Also, feedback-skill is an important factor in increasing the lecturers' quality of teaching and classroom management.